

גליון מס' 167
פרשת ויחי
י"ז טבת תשפ"א

לע"נ מורנו ורבנו הרב חיים אבישלום כהן זצוק"ל

ברכת חיים

מוסר גדול ומחזק מפרשת השבוע

כשיעקב אבינו מברך את שבט דן אומר הוא: "דן ידיו עמו כאחד שבטי ישראל... לישועתך קויתי ה' (מט, טז-יח). במדרש מובא: (רבה צד, ט ויפ"ה) שנכנס דן אל אביו בצער גדול וברוח נכאים כאומר איזו ברכה תברכני בשעה שיותר מבן יחיד אין לי, ואף הוא חרש שאינו שומע (כמו שאמרו בגמרא סוטה דף ג.י.) אמר לו יעקב אבינו: **אציעך לישועתך קויתי ה'! קווה אליו בכל ליבך ונפשך, זכור כי יש מנהיג לבירה והכל בחשבון, האמן בו, בטח בו, וקוה אליו כי רק בכוחו להושיעך, ואכן התקיימה בו ברכת אביו והתחזק באמונה שלימה וציפה בישועת ה', וזכה דן שמבנו יחידו זה נתרבה שבטו למניין 46 אלף וארבע מאות ראשי אב שהוא השני במנין השבטים.**

כיוצא בזה כתב ה"חפץ חיים": (על התורה תחילת פרשת פנחס) המתבונן בקורות הדורות יראה דבר פלא לבנימין היו עשרה בנים קדושים ובריאים ושלימים ואילו לאחיו דן היה רק בן אחד יחיד ומיוחד והיה נראה שעל דן לקנא בבנימין... אמנם כל זה הוא רק בהבטה חיצונית לזמן קצר כי הרי בסוף עלה מניין בני דן צאצאי חושים בן דן ל-46 אלף לעומת בני בנימין שמנו 35 אלף, ללמדנו שלא כל הנראה לאדם היא המבט הנכון על הקורה

בעולמנו שהרי הבורא מנהיג את עולמו בחשבון מדוקדק, פעמים שחשבון זה מתגלה לנו אחר שנים רבות, פעמים לאחר דורי דורות, ופעמים שלא יתגלה לנו לעולם אך מאמינים בני מאמינים אנו שכך הוא הדבר. (באר הפרשה ויחי תשע"ו)

זמני הדלקת נרות: פרשת ויחי

כניסת השבת
16:28

צאת השבת
17:28
ר"ת 18:01

אמן יהא שמיא רבא

הבטחה מופלאה ויוצאת דופן מצאנו בדברי רבי יהושע בן לוי (שבת דף ק"ט:): על אמירת משפט השגור על פינו לרוב - "אמן יהא שמיא רבא" - 'כל העונה אמן יהא שמיא רבא מבורך בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו'. מי היה הראשון שטבע משפט מקודש זה: "אמן יהא שמיא...? - יעקב אבינו. ואימתי אירע הדבר? - באחרית ימיו, זמן קצר לפני שנשמתו שבה לצור מחצבתה. וכך מובא בתרגום ירושלמי (בראשית מט. ב) על הפסוק (שם): "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים": כאשר ידע יעקב שימיו ספורים, קיבץ את בניו סביב מיטתו במטרה לגלות להם את קץ אחרית הימים. אבל הקדוש ברוך הוא לא חפץ בכך, וע"כ סילק מיעקב באותה שעה את רוח הקודש. חש יעקב בכך וחשש גדול מילא את ליבו, שמא אין מיטתו שלימה, שמא דומה הוא לאברהם... ראו בני יעקב בצער אביהם ואמרו לו: "שמע ישראל, ה' אלוקינו, ה' אחד" (דברים יד) - "כשם שאין בליבך אלא אחד, כך אנו אין בליבנו אלא אחד" ... ענה יעקב כנגדם "אמן יהא שמיא רבא מבורך..".

והנה הגמרא מדגישה כי סגולת קריעת הדין בכוח עניית "יהא שמיא רבא", אינה תקפה אלא אם כן אומרה בכל כוחו. מהו בכל כוחו? נחלקו בכך רש"י ותוס'. רש"י ביאר בכל כח כוונתו משכוון בכל מילה היוצאת מפיו, וזכה וגזר דינו נקרע. אולם התוס' ביארו (שם ד"ה כל העונה אמן) כי הכוונה לכוח פיזי ממש, וכדי שגזר הדין יקרע, שומה על האדם להרים את קולו ב"אמן יהא שמיא רבא". ראייתם של התוס' מהפסיקתא (סוף מסכת אצילות, הנדפס לאחר מדרש אגדת בראשית) "כשישראל נכנסים לבתי כנסיות ואומרים יהא שמיא רבא מבורך בקול רם, מבטלים גזירות קשות". מעניין כי השולחן ערוך שילב שתי הדעות יחד, וכתב (או"ח ס"ו ס"א) "יש לכוון בעניית הקדיש ולענות אותו בקול רם". מצד אחד כתב דיש לכוון בעניית הקדיש, ומצד שני כתב דיש לעשות זאת בקול רם.

והנה ראוי להבין טעם שיטת התוס'. שכן, בשלמא לרש"י מובן כי העיקר הוא הכוונה, דרחמנא ליבא בעי, ולא פטפוטי מילים בעלמא. אולם מה טעם בהרמת הקול כשלעצמה? ונראה דגם התוס' סוברים שהעיקר הוא הכוונה, אלא שלשיטתם רב כוחה של הרמת הקול כדי לעורר האדם לכוונת הלב. ואכן מובא ב"באר היטב" בשם הש"ל ה"ה (ס' תרמ"א) דראוי לומר הברכות בקול ובניגון, כי הקול מעורר הכוונה.

בפרשת שבוע שעבר, קראנו בתורה, שיעקב אבינו לפני ירידתו למצרים, שולח את בנו יהודה, שנאמר {מ, כח} "וְיָאֵת יְהוּדָה שְׁלֹחַ לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁנָה". וביאר רש"י: ששלחו כדי שיכין בית תלמוד שישמש לבית הוראה.

לכאורה צריך להבין אם בעוד שבוע יעקב אבינו יורד עם כל משפחתו למצרים מה דחוף ולחוף לשלוח את יהודה למצרים שבוע קודם?
בספר סוכת דוד, לר' דוד קוויאט, כותב: כל הסיבה לשליחת יהודה גשנה, היא שכל התחלה של בן-אדם, צריכה להיעשות בקדושה.

כותב השל"ה הקדוש (פרשת ויגש) - מיעקב אנחנו לומדים יסוד, שכל דבר שאתה עושה לראשונה, תפתח בדבר שבקדושה.

החפץ חיים זצ"ל, מביא ראיה לדבר, מהמשנה הראשונה במסכת ברכות "מאימתי קורין את שמע בערבית משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן" ושאלת הגמרא מדוע התנא של המשנה לא כתב מ"צאת הכוכבים"? מדוע כותב משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן?

אומר החפץ חיים - באה הגמרא ללמד אותנו, שכל תשובה שאתה עונה למישהו, תקשור את זה בדבר שבקדושה....

מאימתי קורין את שמע בערבית אני יכל להגיד לך חצי שעה אחרי שקיעת החמה... אבל אמרתי לך משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן... תכניס מילה של קדושה בתשובה!

בפרשה הקודמת לפרשת ויגש מובא עוד רעיון: יעקב אבינו, בדרכו למצרים, עובר דרך באר-שבע....

"ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע... ויקם יעקב מבאר שבע, וישאו בני ישראל את יעקב אביהם... בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אותו" - מדוע נסע יעקב אבינו לבאר שבע? מצינו בחז"ל שהלך יעקב לקצוץ את הארזים שנטע אברהם אבינו בבאר שבע לצורך המשכן שיקימו עם ישראל במדבר אברהם אבינו ידע שעם ישראל יהיו במדבר ויבנו משכן, ויצטרכו קרשים עבור הברית התיכון, לכן נטע ארזים בבאר שבע, שבהם יוכלו צאצאיו, בני ישראל, להשתמש למלאכת המשכן. יעקב אבינו יודע בדיוק להיכן הולכים הם כעת: יורדים למצרים, לקיים את ה"דוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם", ישהו שם כמה מאות שנים, ומשם יצאו למדבר ויבנו את המשכן. לכן, הגם שיעקב אבינו הולך לראות את יוסף בנו חביבו שלא ראהו 22 שנה ומצפה בכיליון עיניים לראותו - אף על פי כן מאריך הוא הדרך ועובר דרך באר שבע, כדי לקצץ הארזים שנטע אברהם ולהביאם עמו למצרים.

רבותי, מאיפה היה במשכן שעשו ישראל במדבר אבני שוהם? אבני מילואים? נעשה נס והעננים הביאו את האבנים הללו.
לכאורה אם הקדוש ברוך הוא מצוה לעשות את המשכן מעצי שיטים, אז הוא לא ידאג שבמדבר יהיו עצי שיטים?!

אומרת הגמרא (מסכת יומא עב, א) - אמר רבי חמא ברבי חנינא מאי דכתיב (שמות כ-יט) עצי שיטים עומדים שעומדים דרך גדילתן דבר אחר עומדים שמעמידין את צפויין, ועוד "עומדים" שמה תאמר אבד סברן ובטל סכויין תלמוד לומר "עומדים שעומדין לעולם ולעולמים".

אומרים חז"ל דבר נורא - הקרשים הללו, שהביא אותם יעקב אבינו מארץ ישראל, לעולם לא יכלו... לעולם לא תאחו בהם התולעת... לעולם לא יהיה בהם בלאי! עצי שיטים עומדים, לעולמי עולמים!

כותב התנא דבי אליהו (פרק כה) - ומפני מה נטמן המשכן עד היום הזה? מפני שעשועה כשרים בנדבת ליבם.

כותב הספורנו, בתחילת פרשת פקודי - לא אחז שום פחת במשכן. הוא נטמן כמו שהוא בתוך האדמה, בשעה שבנו את המקדש... כי העצים האלו נעשו מתחילה, על ידי יעקב אבינו - עצי שיטים עומדים, לנצח נצחים!

רבי חייא העמיד את התורה: הגמרא מספרת (מסכת בבא מציעא פה, ב) על רבי חייא שהיה אומר אני גרמתי שהתורה לא תשכח מישראל ומסופר בגמרא שהלך זרע זרעים של פשתן.. וכשיצאו גבעולי הפשתן, הוא עשה מהם רשתות... לאחר מכן, הוא פרש את הרשתות במקומות של הפכה... ולאחר מכן, ניצודו בהם צבאים... ולאחר מכן, שחט אותם, ונתן את הבשר לעניים.. והלך ושם את עורם בסיד... שרטט אותם, וכתב חמישה חומשי תורה ושישה סדרי משנה... וכל מי שלמד באותם ספרים הללו, לא שכח את תלמודו!

מאיפה למד ר' חייא את הסוד הזה, שמי שילמד בספר תורה שהוא כתב, לא ישכח את התורה?

שואל המהרש"א במקום - בהלכות ספר תורה לא מצאנו הלכה כזאת, שצריך לצוד את הפרה, ולקחת אותה... ולתת את הבשר לעניים... ולשרטט את הקלף... איפה מצינו הלכה כזאת?! אומר לך ר' חייא - את היסוד הזה, למדתי מיעקב אבינו... שהלך מחברון לבאר-שבע, לקחת את הארזים שנטע אברהם אבינו, למה?! כי הראשית צריכה להיות בקדושה!

בראשית ברא אלוקים: במדרש (בראשית רבה פרשה א, אות ד) "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", רב הונא בשם רב מתנה אמה, בְּזִכּוֹת שְׁלֹשָׁה דְבָרִים נִבְרָא הָעוֹלָם, בְּזִכּוֹת חֵלֶה, וּבְזִכּוֹת מַעֲשָׂרוֹת, וּבְזִכּוֹת בְּפוּרִים, וּמָה טַעַם, בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, וְאִין רֵאשִׁית אֱלָא חֵלֶה, שְׁנַאֲמַר (במדבר טו, כ): רֵאשִׁית עֲרֻסְתִּיכֶם, אִין רֵאשִׁית אֱלָא מַעֲשָׂרוֹת, הִיךְ דְּאֵתְ אָמַר (דברים יח, ד): רֵאשִׁית דְּגִנְךָ, וְאִין רֵאשִׁית אֱלָא בְּפוּרִים, שְׁנַאֲמַר (שמות כג, יט): רֵאשִׁית בְּפוּרֵי אֲדָמְתְךָ וּגו'.

על פי זה מובן מדוע יהושע בשעה שכבש את ארץ ישראל את העיר הראשונה "ירחו" הקדישו לה, ואמר (יהושע ו, כו): אֲרוּר הָאִישׁ לְפָנַי ה' אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת הָעִיר הַזֹּאת אֶת יְרִיחוֹ בְּבִכּוֹר יְיָ וּבְצִדְעוֹ יַצִּיב דְּלִתְהָ... למה הוא הקדיש אותה, קודש לה? אמר יהושע בן-נון - אם הקדוש ברוך הוא רוצה ביכורים, ורוצה דגן, ורוצה הפרשת חלה, ורוצה פטר חמור, ורוצה שנפריש את הבן הראשון שנולה... אז הוא רוצה את הראשית... אז אתן לו, את העיר הראשונה שכבשתי!

בפיוט שחיבר יהושע בן-נון, שאנחנו אומרים אותו שלוש פעמים ביום - עָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל, לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית - אותו יוצר, שרוצה את הראשית... את הפרי הראשון שקושרים עליו גמי... הוא היוצר, שאני מעניק לו את העיר יריחו.

בא הרמב"ם (מורה נבוכים) וכותב על הפסוק (דברים יח, ג) וְזֶה יְהִי מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זִבְחֵי הַזֶּבַח אִם שׂוֹר אִם שֶׂה וְנִתְּן לַכֹּהֵן הַזֶּרַע וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה - מה המיוחד בשלושת הדברים הללו, שהם ניתנו לכוהנים? כותב הרמב"ם - כי הלחיים ראשית הגוף, והזרוע בעבור היותו ראשית האברים והקבה ראשית המעים, כי הראשית בכלם ניתנו למשרתי ה', לכבודו יתברך.

כעת, נוכל להבין מה שמסופר במשנה במסכת אבות, (פרק ב'): על רבי יהושע בן חנניה, "אשרי יולדתו"

ומבאר רבינו עובדיה מברטנורה: על שם שהיא גְּרָמָה לוי שְׁיָהָא חֶכֶם, שְׁהִיָּתָה מְחַנְתָּת על פל בְּתֵי מְדַרְשׁוֹת שְׁבַעֲיָרָה וְאוֹמְרָתָה לְהֶם בְּבִקְשָׁה מִכֶּם בְּקִשׁוֹ רַחֲמִים על הָעָבֵר הַזֶּה שְׁבַמְעֵי שְׁיָהָה חֶכֶם, וּמִיּוֹם שְׁנוּלָד לֹא הוֹצִיאָה עֲרֻשׁוֹתָ מִבֵּית הַמְדַרְשׁ כְּדִי שְׁלֹא יִכְנָסוּ בְּאֲזָנָיו אֱלָא דְבָרֵי תוֹרָה. מהראשית שלו, שמה אותו אמו בבית המדרש, שאזוניו ישמעו דברי תורה!

הגאון רבי נתן געשטעטנער: נפטר לבית עולמו, לפני כמה שנים, גאון עולם, שהיה ספון בתוך מקומו, וכמו גאונותו, כך היה גם ענוותן ונחבא אל הכלים... הוציא במהלך חייו 65 ספרים. פחות משמונים שנה, מכל העולם, היו מריצים אליו שאלות!

הספר האחרון, שהוא הוציא בחייו, נקרא דברי עמרם, שאותו הוא הוציא לעילוי נשמת אביו...

הוא הוצא כרך אחד... כאשר הכרך השני היה מונח על השולחן לדפוס, אבל

הוא לא זכה לזה... נפטר לבית עולמו, כמדומני בכ"ג כסלו.

לקחתי את הספר... והתחלתי לעיין בו... הוא מביא שם סיפורים על אביו... בין הסיפורים, הוא כותב ככה - הגיד לי, ר' אליקים קופל (בן עירו של אביו, שהיה בבית בזמן שהוא נולד) שברגע שהגיעה המיילדת, כדי לילד את אמי ... אמר אביך למיילדת "ברגע שהילד ייולד, אל תגידי מילה... כשהוא ייולד, תתני מכה על החלון" וברגע שהמיילדת נתנה מכה על החלון, החל אביך לומר 'שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד', כדי שהמילים הראשונות שישמעו אוזניו יהיו, 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד' לא בוקר טוב, לא מזל טוב, לא האונים שלו דומים לדודה חוה, ולא גבות לדודה שרה... שום דבר!

תפלת שמונה עשרה: פוסק השולחן ערוך בהלכות תפלה - אדם המתפלל תפילת 18, ולא כיוון בברכת אבות, אעפ"י שכיוון בכל שאר הברכות, יחזור ויתפלל!

ברית מילה: הגמרא (מסכת נדרים לב) אומרת - ברית מילה שקולה כתר"ג המצוות, למה?

כי זו המצוה הראשונה שניתנה לאברהם אבינו, וזאת המצווה הראשונה שמקיים אדם בגופו.

כשם שלמדנו יסוד ההתחלה לגבי מצוות, כך להבדיל, לגבי ההיפך מזה: (בראשית ט, כ) "וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ אֵישׁ הַאֲדָמָה וַיִּטַּע כַּרְמֹם" אומר רש"י - ויחל. עשה עצמו חולין, שהיה לו לעסוק תחלה בנטיעה אחרת.

למה דבר ראשון, אתה נוטע כרם? כותב הספורנו - ויחל נח. התחיל בפועל בלתי נאות ולכן נמשכו מזה מעשים אשר לא יעשו כי אמנם מעט מן הקלקול בהתחלה יסבב הרבה ממנו בסוף.

השבת הראשונה: בספר של הרב זייצ'יק, הוא כותב - השבת הראשונה שעם ישראל נצטוו לשמור, הייתה במרה, כמו שאומרת הגמרא (מסכת שבת ק"ח, ג) - אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר (שמות טו-יב) ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט וכתוב בתריה ויבא עמלק...

למה דוקא עמלק מגיע??? למה לא הגרשי... למה לא היבוסי??? היות והם פגעו בשבת הראשונה, שנקראה ראשית... יבוא עמלק, שנקרא ראשית גוים עמלק, וילחם בהם.

בעלי התוספות, בפרשת בלק, עומדים על דבריו של בלעם הרשע - (במדבר כא, ג) וַיֵּרָא אֶת עַמְלֵק וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר רֹאשִׁית גוֹיִם עַמְלֵק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדֵי אֲבָד: (א) וַיֵּרָא אֶת הַקֵּינִי וַיֵּשֶׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אֵיתָן מוֹשֶׁבֶת וְשֵׁים בְּסֻלַּע קִנְיָה. שואלים בעלי התוספות - שתי אומות הללו, נקט יחדיו? למה אתה מכניס את הקיני, שממנו היה יתרו, שאהב את ישראל, ביחד עם עמלק שנא אותם? לפי שעמלק היה ראשית לשנאה, והקיני ראשית לאהבה!

לשון הרע: בפרשת בהעלותך, אומרת התורה, שמרים ואהרון, דיברו במשה, שנאמר (במדבר יב, א) וַתִּדְבַר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחָה עַל אֹדֹת הָאֵשָׁה הַכֹּהֵנִית אֲשֶׁר לָקַח כִּי אִשָּׁה כִּשִׁית לָקַח הם שאלו, למה משה פרש מאשתו? הקדוש ברוך הוא נגלה אליהם ואומר להם - "ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה: ויחר אף ה' בם וילך: והענן סר מעל האהל והנה מרים מצרעת פסלג ויפן אהרן אל מרים והנה מצרעת". שואל הרב זייצ'יק - למה רק מרים, מה קורה עם אהרון? כתוב במסכת שבת, שאהרן הצטרע, אבל לא כתוב שכלאו אותו שבעה ימים. אומר הרב זייצ'יק - בכל אופן, שאתה רואה שמרים נצטרעה, וסגרו אותה לשבעה ימים, כי היא היתה הראשונה שדיברה וַתִּדְבַר מִרְיָם וְאַהֲרֹן - היא פתחה בעבירה!

כותב רבינו בחיי (פרשת ושב) - אדם צריך להזהר שהמילה הראשונה שהוא מוציא מהפה, לא תהיה מילה רעה.

במדרש (אסתר רבה, פרשה ט, אות ד) - אַרְבַּעָה הֵם שִׁפְתָחוּ בְּאֵף וְאָבְדוּ בְּאֵף, וְנָלוּ הֵן: נָחַשׁ, וְשֵׁר הָאוֹפִים, וְעֵדֵת קֶרַח, וְהֶמֶן. נָחַשׁ, דְּכָתִיב (בראשית ג, א): אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִים. שֵׁר הָאוֹפִים, דְּכָתִיב (בראשית מ, טז): אֵף אֲנִי בְּחֻלּוּמֵי. עֵדֵת קֶרַח,

דְּכָתִיב (במדבר טז, יד): אֵף לֹא אֶל אֶרֶץ. הֶמֶן, דְּכָתִיב: אֵף לֹא הִבִּיֵּא אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכָה. אומר רבינו בחיי - אתה מדבר? תיזהר מהמילה הראשונה, שאתה מוציא מהפה, כי היא עלולה לגרום לך צרה! כי ההתחלה היא זאת שקובעת. **עשרה בטבת:** כותב הרמב"ם (הלכות תעניות, פרק חמישי): יֵשׁ שָׁם יָמִים שְׁפָל יִשְׂרָאֵל מִמְּעַנִּים בָּהֶם מִפְּנֵי הַצָּרוֹת שֶׁאָרְעוּ בָּהֶן כְּדִי לְעוֹרֵר הַלְּבָבוֹת לְפָתַח דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה וְיִהְיֶה זֶה זְכָרוֹן לְמַעֲשֵׂינוּ הַרְעִים וּמַעֲשֵׂה אַבֹּתֵינוּ שֶׁהָיָה כְּמַעֲשֵׂינוּ עִתָּה עַד שֶׁנָּגַרם לָהֶם וְלָנוּ אוֹתָן הַצָּרוֹת. שְׁבֻזָּרוֹן דְּבָרִים אֲלוֹ נָשׁוּב לְהִיטִיב שְׁנֵאמַר (ויקרא כו-מ) 'וְהִתְוַדּוּ אֶת עֲוֹנֵיכֶם וְאֶת עֲוֹן אֲבֹתְכֶם וְגו'.

כותב השולחן ערוך להלכה (או"ח ס' תק"ג) - כל הצומות הללו, אם חלו להיות בשבת, נדחים לאחר השבת.

וכתב האבודרהם: חוץ מתענית עשרה בטבת שאם חלה בשבת צמים בשבת. אף שבזמנינו איננה חלה לעולם בשבת, מכל מקום לעיתים היא חלה ביום ו', ומתענים בו, והטעם משום שנאמר בו עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה, כמו ביום הכיפורים, (יחזקאל כה, ב) בֶּן אָדָם כְּתֹב לָךְ אֶת שְׁם הַיּוֹם אֲתָּה עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה סִמְךָ מִלֶּךְ בְּכָל אֵל יְרוּשָׁלַם בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה.

שואל הלחם משנה הרי המצור על בית שני היה בכ"ג ניסן, אם כן מדוע צמים בל' בטבת שאז המצור היה על בית ראשון ולא על בית שני שחמור יותר?

בבית הלוי כתוב: כל הצומות, אם חלים בשבת, נדחים לאחר השבת, כיון שאין הבדל מאיזה יום מימות השבוע, ומימות החודש, תצום.

העיקר שתצום בתמוז... העיקר שתצום באב... אין נפקא מינא לאיזה יום... אלא העיקר הוא על החודש!

שונה מזה עשרה בטבת, שעיקר הדגש הוא על היום, שם נאמר אֶת עֲצָם הַיּוֹם הַזֶּה, היום הוא הקובע.

מתי היתה הפעם הראשונה, שהתחילו לצור על ירושלים? בעשרה בטבת. כותב היערות דבש (דרוש ב') - יום זה, עשרה בטבת, קשה לישראל מאז, יותר מיום חורבן הבית. כי צרה גדולה היתה באותו יום, וכל ההתחלות קשות. כיון שהותרה הרצועה מלמעלה, לצור על העיר, אחר-כך היתה הדרך כבושה לפני אויבי עמו לעשות אשר זממו.

הכל תלוי בנקודת ההתחלה!
ר' אליהו לופיאן מביא - משל למה הדבר דומה?

משל לדגים בנמל יפו... יוצא דייג מהחוף אל הים... פורש רשת ענקית, אשר לתוכה נכנסים מאות דגים... מרגישים שהם כלואים... אבל עושים סיבוב, ומרגישים שהם משוחררים... נתקעו בקיר, נתקעו בסלע, נתקעו בדופן של ספינה... הם לא יודעים שזו רשת. מתי הם ידעו זאת? אחרי שעה-שעתיים, לאחר שהדייג יתחיל להעלות את הרשת מעל המים...

יושבים להם זוג דגים, בעל ואישה... אומר הדג לאשתו - מה דעתך לנסוע סוף שבוע לתורכייה? אומרת הדגה - למה לא, רעיון טוב... בא נתחיל לשוט... הם מתחילים לשוט... ובנתיים אדון בני הדייג, מסובב את הרולר... ותוך שעתיים נגמרו התוכניות, הם מוצאים את עצמם בחנות ביפו מקבלים זבנג בראש... מה אתה מתכנן?!

אומר ר' אליהו לופיאן - כשהחל המצור על ירושלים סביב, לכולם היו תוכניות... אך כולם היו ברשת! כעבור שנתיים וחצי, כשהדייג החליט להרים את הרשת, אז הבנו מה קרה בעשרה בטבת...

כותב החתם סופר - שבעשרה בטבת, זה יום שבו יושב הקדוש ברוך הוא עם פמליה שלו, למעלה בשמים... אלה אומרים - ריבוננו של עולם, היום עשרה בטבת, תבנה את בית המקדש! תראה כמה חסד יש בעם ישראל, תראה כמה הם אוהבים זה את זה!

והקדוש ברוך הוא יושב בעשרה בטבת, עם פמליה של מעלה, ודן איתם, האם השנה יבנה בית המקדש או לא...

אומר החתם סופר - זה השוני שבין עשרה בטבת, לבין שאר הצומות. יהי רצון שהקדוש ברוך הוא ישלח את משיח צדקנו, ונזכה לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן (תקציר מתוך שיחתו של הרב ברוך רוזנבלום שנת תשע"א).

Participants (47)

Close

Search

א	גבעות סלל ברכת חיים	אני
א	גבעות סלל ברכת חיים	אני
א	אהרן חי הרשמן	אני
א	אהרן יחיזקי	אני
א	אלי	אני
ב	בית הכנסת בית יוסף גבעות סלל ברכת חיים	אני
ב	בני	אני
ב	ברק	אני
י	יג	אני
י	יני יחיזקי	אני
כ	כרמלה חשן	אני
מ	מיטל	אני
מ	מילן	אני
מ	מוריה	אני
מ	מורדכי	אני
ע	עדי קורסל	אני
ק	קלרה כהן	אני
ר	רית גבאי	אני
ש	שיל עבדו	אני
ש	שרה	אני
ש	שמחה עבדו	אני
ש	שרית גרין	אני
ת	תמר יוסף	אני
ת	חנה נון ברק	אני
C	Chaya	אני
D	dar	אני
DS	Dr. Shula Had	אני
EY	elahu yadli	אני
EM	eva michael	אני
I	iPhonefakoni	אני
IR	iris romano	אני
JH	Jay H	אני
R	R	אני
RB	ra ba	אני
R	rikka	אני
RS	rose sudai	אני
T	Talia	אני
Y	Yaffa	אני
Z	zion	אני
Z	Ziva	אני
ד	דני עמרוד	אני
י	יג	אני
ע	עמלה סלל גבאי	אני
A	Aharon	אני
B	Beri	אני
DV	David Vahaba	אני
I	iPhone	אני

Invite

לימוד משותף וחוויתי של אבות ובנים ובנות מידי מוצאי שבת לאחר ההבדלה

בסיקתא דשמיא

בית הכנסת המרכזי "בית יוסף" גבעות

בית הכנסת המרכזי "בית יוסף"
רוחב גלבוש 11 גבעתיים

אזכרה
לעילוי נשמת הצדיק רבי עזרא הכהן בן קלרה רבקה זצוק"ל

נערך ביום חמישי הקרוב ט"ז תבת (31/12/20)
אזכרה לעילוי נשמתו הטהורה
של הצדיק רבי עזרא הכהן בן קלרה רבקה זצוק"ל
אביו של מורינו הרב חיים אבישלום הכהן זצ"ל

תפילת מנחה - 16:30
זוהר - 16:45
דברי תורה - 17:00
תפילת ערבית - 17:15

עליה לציון ביום שישי י"ז תבת [01.01.21]

שיעור לילדים בימים שלישי וחמישי | 16:30
עם הרב יהושע רחמני שליט"א

מתקיימת פעילות לבנות מידי יום שלישי | 16:30

השיעור הקבוע של רבינו חיים כהן זצ"ל
מידי יום שלישי | 17:30
לקבלת הקישור לשיעור בזום:
ר' ניסים - 054-4843340

עמדו על הברכה

שמות: לעילוי נשמת: ויולט טוינה בת תפחה ודוד ז"ל נפטרה י"ח אלול תש"פ שלמה טוינה בן דבורה ודוד ז"ל נפטר ט"ו אלול תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

שמות: לעילוי נשמת: האישה הצנועה מרת פנינה בת בלנקא ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

שמות: לעילוי נשמת: הרב חיים אבישלום בן בלנקא זצוק"ל ת.נ.צ.ב.ה.

שמות: לעילוי נשמת: הרב חיים אבישלום בן בלנקא זצוק"ל ת.נ.צ.ב.ה.

להנצחות ולהקדשות במייל: b5448622@gmail.com | sms: 054-4843340

לרפואה שלימה: אידיית דובה בת אלקה רות הי"ו

נתרם ע"י בנה ר' חיים גלוברמן הי"ו לעילוי נשמת: שרה בת אברהם ת.נ.צ.ב.ה.

4